

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201627156

Zaaknummer: Z/23/113004

Portefeuillehouder(s): J.W. Derksen

Voor vragen

Naam: Loes Stelder
Telefoon: 06 51664018
E-mail: L.Stelder@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Regionale financiële afspraken beschermd wonen Westervoort

Aanleiding voor deze kennisgeving

Juli 2023 informeerden wij u met een kennisgeving over de regionale ontwikkelingen in het kader van Beschermd Wonen (BW). In die brief meldden wij u dat de colleges van de tien samenwerkende gemeenten werken aan regionale financiële afspraken om de overgang naar de nieuwe situatie per 1 januari 2025 te maken. De gesprekken over de financiën hebben gedurende de afgelopen jaren tijdens het ontwikkeltraject veel tijd en aandacht gevraagd. Inmiddels zijn de gesprekken afgerond, en hebben de colleges ingestemd met het definitieve voorstel. In deze kennisgeving informeren wij u over de gemaakte afspraken. Algemeen uitgangspunt voor deze afspraken is dat de nieuwe wetgeving met betrekking tot Beschermd Wonen ingaat per 1 januari 2025.

Relevant beleidskader

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Inhoud van mededeling

Juli 2023 informeerden wij u met een kennisgeving over de regionale ontwikkelingen in het kader van Beschermd Wonen (BW). In die brief meldden wij u dat de colleges van de tien samenwerkende gemeenten werken aan regionale financiële afspraken om de overgang naar de nieuwe situatie per 1 januari 2025 te maken. De afspraken zijn ook daarna nodig om financiële risico's in de eerste jaren na de overgang gezamenlijk op te vangen. De gemeenten werken de komende jaren aan de opbouw van lokale voorzieningen om hun eigen inwoners zoveel mogelijk in de eigen gemeente een beschermd thuis te kunnen bieden. Bovendien dienen een aantal voorzieningen voor beschermd wonen regionaal in stand te worden gehouden.

Tot en met 2024 ontvangt de gemeente Arnhem als centrumgemeente nog de volledige Rijksuitkering Beschermd Wonen. Vanaf 2025 wordt de rijksuitkering over een periode van tien jaar op basis van objectieve criteria herverdeeld over alle gemeenten. Uitgaande van de geleidelijke uitstroom van de huidige cliënten, daalt het historische budget dat de

centrumgemeente Arnhem nu ontvangt, naar nul. Tegelijk bouwt het nieuwe budget op voor alle gemeenten, naar een nieuw niveau. Dit totaalbudget zal voor de regio Centraal Gelderland na tien jaar lager zijn dan het huidige budget dat de gemeente Arnhem ontvangt, maar voldoende om beschermd wonen en beschermd thuis te financieren.

Inmiddels zijn de gesprekken afgerond, en hebben de colleges ingestemd met het definitieve voorstel. In deze kennisgeving informeren wij u over de gemaakte afspraken. Algemeen uitgangspunt voor deze afspraken is dat de nieuwe wetgeving met betrekking tot Beschermd Wonen ingaat per 1 januari 2025.

De financiële afspraken hebben betrekking op:

- a. Regionale financiële afspraken voor de jaren 2022, 2023 en 2024.
- b. Regionale financiële afspraken voor de periode 2025 – 2034.
- c. Afspraken over onderlinge solidariteit en risicobeheersing.

a. Regionale financiële afspraken voor de jaren 2022, 2023 en 2024:

De regiogemeenten bereiden zich voor op de overheveling van de verantwoordelijkheid voor Beschermd Wonen en Beschermd Thuis. Hiervoor ontvangen zij tot en met 2024 nog geen eigen middelen. De gemeente Arnhem draagt vanuit de Rijksuitkering die zij als centrumgemeente ontvangt, tot en met 2024 bij aan de voorbereiding op deze nieuwe situatie. Daartoe stelt zij zogeheten 'ambulantiseringsmiddelen' aan de gemeenten in de regio beschikbaar. Daarmee bouwen gemeenten voorzieningen op om hun eigen inwoners zoveel mogelijk in de eigen gemeente een beschermd thuis te bieden. Ook neemt de gemeente Arnhem de gemaakte kosten voor de zorg voor mensen met een licht verstandelijke beperking over de jaren 2022, 2023 en 2024 voor haar rekening. Van het centrumgemeentelijk budget dat de gemeente Arnhem ontvangt, worden ook de secundaire kosten van een cliënt in beschermd wonen betaald, zoals een uitkering, vervoerskosten, schuldhulpverlening. In Westervoort gaat het over gemiddeld 7 inwoners per jaar die beschermd wonen. Deze secundaire kosten worden door de gemeente Arnhem vergoed aan de gemeente waar de cliënt beschermd woont. Als laatste vergoedt de gemeente Arnhem de kosten van de regionale programmaorganisatie vanuit het centrumgemeentelijk budget.

b. Regionale financiële afspraken voor de periode 2025 – 2034

Vanaf 2025 is er een strikte scheiding tussen bestaande en nieuwe cliënten Beschermd Wonen. Alle kosten voor bestaande cliënten, zowel (primaire) zorgkosten als (secundaire) bijkomende kosten komen voor rekening van de gemeente Arnhem. Hiervoor ontvangt de gemeente Arnhem de komende zes jaar, in geleidelijke afbouw, vanuit het Rijk een budget gebaseerd op het historische budget. Nieuwe cliënten vallen onder financiële verantwoordelijkheid van de eigen gemeente, ook als deze cliënt ergens anders beschermd gaat wonen. Ook alle overige kosten komen voor rekening van de gemeenten in de regio. Uitzondering hierop zijn de kosten voor een Regionaal Expertise Team voor de toegangen. Deze kosten komen tot en met uiterlijk 2027 voor rekening van de gemeente Arnhem.

c. Afspraken over onderlinge solidariteit vanaf 2025

In de Kadernota hebben de gemeenten uitgesproken te streven naar een geleidelijke overgang voor alle gemeenten. Daarom willen de gemeenten ook afspraken maken over solidariteit. Solidariteit heeft, zo is in onze regio afgesproken, betrekking op het gezamenlijk opvangen van onverwacht optredende financiële tekorten ten aanzien van de kosten van beschermd wonen en beschermd thuis voor nieuwe cliënten. De gemeenten dragen de financiële risico's gezamenlijk gedurende zes jaar vanaf het moment van ingaan van het objectief verdeelmodel. Dit is de periode waarin het historisch verdeelmodel wordt afgebouwd.

Een tekort kan optreden wanneer het aantal cliënten negatief afwijkt van de prognose waarop de rijksuitkering die de gemeente ontvangt, is gebaseerd. Omdat het budget stapsgewijs wordt opgebouwd, is het risico op een tekort in de eerste jaren het grootst.

Onderlinge verrekening

Wanneer een gemeente met een tekort wordt geconfronteerd, dient deze gemeente ('tekortgemeente') een verzoek in tot compensatie van het tekort en besluiten de gemeenten over te gaan tot een onderlinge verrekening. Er zijn afspraken gemaakt over de procedure en het objectief verdeelmodel dat we hiervoor gebruiken. Bij deze onderlinge verrekening kan een gemeente maximaal worden gevraagd het eigen overschot van het beschikbare budget Beschermd Wonen in te zetten. Ook de gemeente Arnhem kan op basis van deze methode een tekort hebben. De gemeente Arnhem zal dit tekort volledig compenseren vanuit het historisch budget dat zij de eerste zes jaar nog ontvangt, en gedurende deze periode geen beroep doen op de onderlinge solidariteit.

Goede monitoring is randvoorwaarde

Een goede monitoring is randvoorwaarde voor de uitvoering van deze afspraken. De komende tijd wordt hiervoor een plan uitgewerkt. De bedoeling is om door middel van een halfjaarlijkse monitor waar nodig te kunnen bijsturen. Wanneer zich in een of meerdere gemeenten onverwachte scheefgroei voordoet, gaan we hierover in gesprek. Bij deze gesprekken wordt het Regionaal Expertiseteam betrokken om te beoordelen of en hoe de scheefgroei kan worden voorkomen. Zo proberen we een voorzien tekort tijdig om te buigen.

Tussentijdse evaluatie van de afspraken

Uitgangspunt voor de solidariteitsafspraken is dat het om een tijdelijke situatie gaat. Naderhand zal een gemeente een onverwacht tekort zelf moeten opvangen. De solidariteitsafspraken gelden daarom voor de eerste zes jaar vanaf het moment van ingaan van het objectief verdeelmodel. De solidariteitsafspraken worden na vijf jaar aan de hand van nader te bepalen criteria geëvalueerd, tenzij de gemeenten aanleiding zien om de afspraken eerder te evalueren.

Vervolg

De financiële gevolgen van deze afspraken zullen wij verwerken in de begroting 2024-2027. In de najaarsnota worden hiertoe voorstellen gedaan. Daarnaast bereiden wij, zoals eerder aangekondigd, een samenwerkingsconvenant voor waarin deze afspraken samen met andere afspraken over de regionale samenwerking rondom BW zullen worden vastgelegd. Wij verwachten u dit convenant voor het einde van het jaar 2023 ter instemming te kunnen voorleggen. Tegelijk werken wij, zoals in vorige brief reeds vermeld, door aan de voorbereiding en de implementatie van het nieuwe beleid voor Beschermd Wonen en Beschermd Thuis in de regio.

Westervoort, 22 augustus 2023

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort	
M. (Maureen) Sluiter MA	J.W. (Jan) Derksen,
secretaris	burgemeester, loco

Bijlagen:

Registratienummer:

201627159

Omschrijving:

Voorstel Financiële afspraken Beschermd Wonen